

ELŐTÉTEL

Erdő Péter bíboros, prímás, érsek: Tiszteletreméltó! • 2

„Isten Szolgája Mindszenty József bíboros, prímás, esztergomi érsek hőies fókban gyakorolta a keresztény erényeket. Mostantól fogva tehát megilleti őt a „Tiszteletreméltó” cím.”

Habsburg-Lotharingiai Mihály bejelentése • 4

„Mindszenty bíboros lelki öröksége, hitvalló életpéldája, az ő megváltó életzsentsége méltó a hívő nép tiszteletére, mostantól „Venerabilis”, azaz „Tiszteletreméltó!”

Kovács Gergely: Méltó a tiszteletünkre, mert szent életet élt • 5

„Minden szenttéavatási ünnepnek meg kell érkeznie ahhoz a történelmi pillanathoz, amikor az Egyház számára egyértelművé válik a kanonizáció lelkijásztori fontossága és ülszerősége.”

A Kongregáció értékelése alatt álló imameghallgatás • 10

„Első alkalommal tárjuk olvasóink elé részletesen azt a családunk tünö gyoggyulást, melyet most kezdett el érdemben vizsgálni a szenté aratásokkal foglalkozó vatikáni főhivatal.”

KITEKINTÉS

Nagy Norbert: Magyar viceposztulátort kapott Zita királyné ügye • 15

„Egy olyan világban, amelyben mind az egyházat, mind pedig a társadalom sejtjei, a családok folyamatos támogatások érik, különösen is nagy szükségünk van bátorító példaképekre.”

Lázár Csilla: 80 éve szentelték Erdély püspökévé Márton Áront • 19

„Márton Áron püspök első és utolsó püspöki körlevélében is hitet ímáiba ajánlotta magát. Ha az ő szellemében szeretnénk ünnepeelni, akkor tegyük ezt elsősorban imádságainkkal.”

Tiszteletreméltó!

2019. február 13-án közölték hivatalosan a Vatikánban, hogy Ferenc pápa jóváhagyta azt a határozatot, amely kimondja, hogy Isten Szolgája Mindszenty József bíboros, prímás, esztergomi érsek hősies fokban gyakorolta a keresztény erényeket. Mostantól fogva tehát megilleti őt a „Tiszteletreméltó” cím.

Ez a határozat a boldogáztatási eljárás fontos állomása. A XII. század vége óta egyre döntőbb és általánosabb lett a pápa szerepe a szentté avatásban. Mivel a középkorban Európa nagy része már keresztény volt, a vértanúk ritkábbak

lettek az új szentek között. Ezért nagy hangsúlyt kapott a csodák vizsgálata, de ugyanakkor a szentség hírében álló emberek életének, erényeinek tanulmányozása is. Ez azért is egyre fontosabbá vált, mert a szentek nem csak közbenjáróink és segítőink a bajban, hanem példaképeink is.

A XX. században újra gyakorivá váltak a véres keresztényüldözések. Vértanúk ezrei szentelték meg életük feláldozásával Isten nevét. Mindszenty bíboros úr szintén az egész életre szóló áldozatos hűség példája volt. Azonban nem halt meg a fogságban, sem kevéssel azután.

Igy szenttéavatási eljárása a hitvallók esetében szokásos módon halad előre. Ez azt jelenti, hogy a hősies erények könyvileg valószínűsítése után még egy olyan csoda elismerése is szükséges, amely az ő közbenjárásával történt. Bízunk benne, hogy erre is sor kerülhet.

Köszönettel tartozunk Ferenc pápának a hősies erényekről szóló határozatért. Már 2006. augusztus 20-án bemutat-

Foto: Magyar Kurír / L'Osservatore Romano / PMI

tuk a Szent István Bazilika előtt az egymillió imádkozó magyar aláírását, akik vállalták, hogy Mindszenty bíboros szándéka szerint imádkoznak hazánkért és népünkért. Ezt az imádságot nekünk is folytatnunk kell. Fogadjuk bele Isten előtti kérésünkbe azt a szándékot is, hogy tiszteljem a Mindszenty József bíborost mint a boldogok és a szentek sorában tisztelhessek.

Erdő Péter
bíboros, prímás, érsek

A szentszéki bejelentés napján Erdő Péter bíboros Rómában tartózkodott, ahol nyilatkozatot adott ki a jelentős pápai döntésről. Aznap szentéletű elődje bíborosi címtemplomában imádkozott. Másnap személyesen köszöntötte meg Ferenc pápának a hősies erénygyakorlás elismerését.

A Szenttéavatási Kongregáció dekrétuma elismeri Isten Szolgáját, Mindszenty József, a Római Szentegyház bíborosa, esztergomi érsek, Magyarország prímása hősies erényeit, aki a magyarországi Cschimindszenten született 1892. március 29-én és 1975. május 6-án halt meg.

Nagy örömmel értesültünk róla, hogy Ferenc pápa jóváhagyta azt a határozatot, amely megállapítja, hogy Isten Szolgája, Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország prímása hősies fokban gyakorolta a keresztény erényeket.

Ezentúl tehát hivatalosan is tiszteltet méltónak nevezhetjük őt. Fontos lépés ez a boldoggá avatás felé, hiszen most már az imameghallgatások és csodák felülvizsgálata kezdődik. Ennek pozitív eredménye megmutatható, hogy Mindszenty bíboros személyére nemcsak úgy tekinthetünk, mint példaképünkre, hanem hathatós közbenjárásuk támogatni is tud minket.

Hosszú évtizedek imádsága és munkája után különös kegyelem számunkra Egyházunk legfőbb hatóságának elismerése.

Foto: Magyarország Szent-széki Nagykövetsége

Ezért hálás köszönetet mondunk a Szentatyának és tovább folytatjuk imádságunkat, hogy tiszteletreméltó elődünket, aki minden szenvedést válladra, rettenthetetlen hűséggel szerette Istent. Egyházunkat és népünket, mielőbb a boldogok sorában ünnepelhesstük.

Róma, 2019. február 13.

+ Erdő Péter
bíboros, esztergom-budapesti érsek,
Magyarország prímása

Aznap a Nemzeti Emlekezet Bizottsága rendezésében A Mindszenty-per 70. év tárlatából – Főpapi sorsok Kelet-Közép-Európában címmel konferencia zajlott az Országház felsőházi termében. Alapítványunk elnöke itt jelentette be a jó hírt: Kimondhatatlan örömet jelent számomra, hogy most megoszthatom Önökkel: Összességére Ferenc pápa aláírásával hitelesítette az Isten Szolgája Mindszenty József bíboros életszentségének elismeréséről rendelkező dekrétumot.

Ami azt jelenti, hogy Mindszenty bíboros lelki öröksége, hitvalló életpéldája, az ő megvalósult életszentsége méltó a hívő nép tiszteletére, mostantól „Venerabilis”, azaz „Tiszteletreméltó”!

Fotó: Magyar Kurír / Merényi Zita

Méltó a tiszteletünkre, mert szent életet élt

Füzer Julián atya 1986-ban az általa összegyűjtött tanúságtelekek alapján „szentnek kiáltotta” Mindszenty bíborost. Mi is ezt tethtük megámulhatatlan tisztelőjével együtt szóban, írásban és tengernyi imádságban: „A szent életű bíboros”, „Egy szentéletű ember” – hogy csak a közelműltben kiadott könyveink címeit idézzem. 2019. február 13-án ezt a Szentlélektől áthatott hitbéli meggyőződésünket fogadta el legfelső szinten az Anyaszentegyház, amikor a teológus kongresszus és a Szentcévavási Kongregáció főpapjainak egyhangú döntése alapján Ferenc pápa elismerte Isten Tiszteletreméltó Szolgája Mindszenty József bíboros életszentségét.

A Kongregáció szakmai döntéséről írásbeli összefoglaló készült, mely tartalmazza a teológusok álláspontját az isteni, a krisztusi és a sarkalatos erények – mindenekelőtt a szeretet – gyakorlásáról. A pozitív szavakat rövid indoklásból most, a pápai döntést követően megosztunk egy csokorra való Vértanúink-Hitvallóink olvasóival, hogy átérzhessék ennek a régóta várt döntésnek a jelentőségét.

Az első szakvélemény összegzése az eljárás egyházmegyei részének történetész szakértőit idézi: „Meggyőződésünk, hogy Isten Szolgája Mindszenty József bíboros alakját (...) az életszentség modelljévé teszi az általa hordozott különleges lelki üzenet és az összetett történelmi körülmények között is megélt rendkívüli szeretet példája, amelyről tanúságot tett papként, püspökként, bíborosként és Magyarországi prímásként.” A harmadik szakértő Jan Patočka cseh filozófus gondolatára hivatkozik, aki azt írta, hogy az európaiak a két világháború között alapjában véve „megrendültek”. Isten Szolgája a ragyogó példa arra, hogy a földrengések közepette is van, aki a hit és a remény erényeinek hősiességével, képes szolidáris lenni a néppel. Habsburg Ottó jelnek nevezte Isten Szolgáját az Atlanti-óceántól az Urálig, egész Európa számára. Ezért – fogalmaz a harmadik teológus konzultor – a sötét idők ragyogó lelkipásztoraként Mindszenty bíboros a bátorság és szókimondás eszményképe. Tanúságtétele nagyon erős és értékes keresztényi példa Krisztus evangéliumáról.

A negyedik szakvélemény a Positív értéket, melynek vaskos kötelete mindazokat a részleteket tartalmazza, melyekre a teológus kon-

zultoroknak szükségük volt ahhoz, hogy kellően megalapozott ítéletet alkothassanak. Ezekre a forrásokra hivatkozik az ötödik szakvélemény is, miszerint a rendelkezésből álló dokumentumokból és tanúvallomásokból egy példaadó pásztor és Krisztus bátor tanúságtételének alakja rajzolódik elénk, aki Magyarország történelmének egy különösen nehéz korszakában élt és működött, amelyet forradalmi megmozdulások, háborús események és gyökeres változások hozó társadalmi-politikai fordulatok jellemeztek. Ő azonban minden csapás és üldöztetés közepette is hű maradt küldetéséhez. Sosem szűnt meg tanújelét adni Istenhez és az Egyházhoz való hűségének és szeretetének, a rábízott nyáj iránti odaadásának, valamint hazájához való ragaszkodásának, amely az ember-telen és vallásellenes kommunista elnyomás alatt szenvedett. Hite és hősies erénygyakorlása miatt az életszentség híre övezte, jelképe lett az Egyház védelmének és a magyar nép hagyományos vallási értékeinek. Sokan vértelen vértanúnak tartják.

A hatodik záróértékelés a tanúvallomásokat és az összegyűjtött gazdag dokumentumanyagot méltatja, melyek rávilágítanak arra, hogy Isten Szolgájának alakja ma is példakép lehet mint pap, püspök és bíboros, aki valóságosan elemésztette magát Isten és felebarátainak akázatos szolgálatában, az evangéliumi értékek megmaradásáért és helyreállításáért fáradozva. Hasonlóan pozitív állásfoglalást foglal össze szakvéleménye végén a hetedik konzultor: Isten Szolgájának élete példamutató és szent élet volt. Istenbe vetett hite sohasem rendült meg, még a legnehezebb időkben sem. Vállalta a vértanúságot hitéért, Egyházáért, híveit. Mindenkinél mindent megbocsátott. Más szentekhez hasonlóan ő is méltó eszménykép lehet az Egyház, a hívek és a jövő generációk számára. Mindszenty József egész életét Krisztus követésének és az evangélium szolgálatának szentelte, amiért kész lett volna meghalni is.

Nem bocsátkozott olyan kompromisszumokba, amelyek ellenkeztek hivatásával és küldetésével. Mindez alkalmassá teszi őt, hogy az Egyház által hivatalosan is elismert jelképe legyen a hithez, az Egyházhoz és az Istenhez való hűségnek.

A nyolcadik szakértő Isten Szolgája életszentségének hírét hangsúlyozza, amely valóban elterjedt és egyetemlegessé vált, ahogy az a vizsgálati anyagokból kiténik. Ő „*már életében szent volt*”, mert „*hősiesen és tudatosan vállalta Istenhez való hűségének minden következményét*”. Hősies erénygyakorlása a szenvedések között érlelődött, ezért szent életre csaknem egy vértanúsággal egyenértékű. Érdemes felidézni azt a két meghatározó beszédet, melyeket a száműzetésben elhunyt prímásról Franz Könyig és Werenfried van Straaten premontrai atya mondtak el a temetés alkalmával: azok a különleges jelek és kegyelmek, melyeket Isten az ő Egyháza megmentésére Mindszenty bíboros által adni fog, elérik, hogy az Egyház hivatalosan is a szentek kegyelmekkel kapcsolatban helyes annak gája kanonizációjától várható kegyelmekkel kapcsolatban helyes annak a tanúnak a megállapítása, aki szerint lelkipásztori szempontból nagyon hasznos lenne Mindszenty bíboros közbenjárását kérni „*a jelenlegi kitalástalan helyzetekben*”. Ugyanezt gondolom én is – fogalmaz az teológus szakértő –, vagyis, hogy a mostani történelmi helyzetben nemcsak Magyarország, hanem az egész európai katolicizmus javát szolgálja az ő nagyhatalmú, hűséges, sziklaszilárd, a hitre és nem valamely társadalmi ideológiára épülő tanúságtétele, amely felhívást jelent a hitélet buzgó gyakorlására és az isteni törvények – különböző szokásoktól és pillanatnyi történelmi helyzetektől független – követésére. Isten Szolgáját az életszentség levegője vette körül, emléke Istentől megáldott, a hívek közbenjárásáért imádkoznak.

A teológus kongresszus vitáját a hitvédő egyebek mellett így összegezte:

A teológus konzultorok megvizsgálták Mindszenty József bíboros erénygyakorlását, aki Magyarországon köz- és egyháztörténetének meghatározó bonyolult korszakában élt a kommunista rendszer árnyékában. Pappá szentelésékor már megérelmődtek benne a szilárd lelki és kulturális alapok. Lelkipásztorként szenvedélyesen törekedett a lelkek megmentésére; elszánt védelmezője volt az Egyház és a magyar nép jogainak, amelyeket a rendszer erőszakosságával szemben a keresztény értékek megőrzésében ismert fel. Fáradságtalan volt a társadalmi igazságosság és a munkások emberi méltóságának biztosítása terén,

különös gondja volt a szegényekre és a kitaszítottakra. Nem maradt közömbös a deportáltak és a magyar menekültek sorsával szemben sem. Egy olyan rendkívül bonyolult történelmi helyzetben, mint amelyen a korabeli Magyarország volt, Isten Szolgája mindig kiállt a hit, az evangéliumi értékek és Isten rábízott népe védelmében. Életszentségének híre életében, halálakor és ezt követően állandó volt és az is maradt mind a mai napig.

Az idei Mindszenty-évfordulók közé tartozik, hogy 1909-es protokollszám alatt éppen negyedszázada ténylegesen is megkezdődött Mindszenty bíboros szenttéavatási eljárása.

A hivatalos kezdeményező (ún. actor) a Mindszenty Alapítvány, így a vizsgálattal összefüggő költségeket a mi szervezetünknek kell viselnie. Ezt a hívek adományai teszik lehetővé, amit nem lehet elég hálával megköszönni, hiszen a legkitartóbbak és legáldozatosabbak mindig a kisebb jövedelműek voltak. 2005 decemberében az ügy előmozdítása érdekében az Erdő Péter bíboros vezette Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ún. pertársaságra lépett az alapítvánnyal, és így az eljárás társkezdemenyezője (ún. coactor) lett. A magyarországi egyházmegyei vizsgálat legfontosabb szakasza 1994. március 19-én, Szent József ünnepén a szenttéavatási bíróság megalakulásával vette kezdetét. A Mindszenty Ügy jelentőségét mutatja, hogy az eljárásban Paskai László bíboros nem nevezett ki maga helyett püspöki delegátust, hanem személyesen töltötte be a bírói tisztséget.

A rangos bíróság tagja volt Erdő Péter ügyész-ként (promotor-institúciac), valamint a bíróság titkáraként Sülle László, ma az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye általános helynöke.

A történet sz bizottság kinevezett tagjai Mészáros István, Szántó Konrád és Török József egyháztörténészek voltak, de a bíróság további hét (tör-

téttudományi, kánonjogi, jogi, levéltárosi és diplomáciai) szakértő munkáját is igénybe vette az életút minél teljesebb feltárása érdekében. Az ún. dokumentumjellegű bizonyítékok mellett az egyházmegyei eljárás iratanyagának szakmai értékét hetvenkét tanúvallomás tette teljessé (ezek közül 48-at még Füzér Julián atya rögzített). Paskai László bíboros 1996-ban zárta le az egyházmegyei vizsgálatot.

Az eljárás római szakaszában fontos vatikáni és amerikai forrásanyagokkal egészültek ki a szenttéavatási akták. Ennek eredményeként a Kongregáció szakértői kellően árnyalt képet kaphattak olyan bonyolult kérdésekben, mint például Mindszenty bíboros és az ún. keleti egyházpolitika, és ehhez kapcsolódóan a Szent VI. Pál pápa iránti engedelmesség megnyugtatóan tisztázott kérdése. Ez a 2011-ig tartó történeti munka hatalmasra duzzasztotta a forrásanyag mennyiségét, ezzel együtt az életszentség dokumentumjellegű bizonyítékainak körét és értékét. 2011-ben kezdtek kinyomtatni az eljárás eredetileg 5 kötetesre tervezett, végül egy kötetbe rendezett 837 oldalas összegzését, a Positiót, amely 2016 novemberére készült el. Ennek alapján 2018. június 14-én a Teológus Kongresszus, majd 2019. január 15-én a Kongregáció Rendes Főpapi Ülése egyhangú pozitív döntéseket hozott.

Minden szenttéavatási ügynek meg kell érnie és érkeznie ahhoz a történelmi pillanathoz, amikor az Egyház helyi közösségei és előjárói, valamint a római pápa és felelős munkatársai számára egyértelművé válik a kanonizáció lelkipásztori fontossága és időszerűsége. Mindszenty bíboros ügyében is ez a legfontosabb. Emlékének – a mértekládó többség gondolkodásában – meg kellett szabadulnia mindattól, ami a letűnt XX. századhoz túlzottan kötődött és ezért idejétmúlttá vagy meghaladtá vált. Erdő Péter bíboros az *Egy szentéletű ember – Mindszenty-tisztelet 1975-től napjainkig* című kötetünk előszavában ezt így fogalmazta meg: „1975 óta több nemzedék adta tovább egymásnak a hitvalló bíboros szellemi örökségét, és az elteltebb mint négy évtized alatt kikristályosodott életének máig érvényes, a XXI. század istenhívő emberét is megszólító üzenete. Szívből kívánom, hogy a sok imádság, közösségépítő gondolat és megalósult szándék terénje meg régóta várt gyümölcsét: Isten Szolgája Mindszenty József mielőbbi boldoggá avatását!”

Bíboros főpásztorunkhoz csatlakozva mi is egy szívvel, egy lélekkel kérjük Istentől a boldoggá avatás kegyelmi ajándékát!

A Kongregáció értékelése alatt álló imameghallgatás Tiszteletreméltó Mindszenty József bíboros közbenjárására

Első alkalommal tárjuk olvasóink elé részletesen azt a csodásnak tűnő gyógyulást, melyet az életszentség pápai elismerését követően most kezdett el érdemben vizsgálni a szentté avatással foglalkozó vatikáni főhivatal. Az esetet P. Szőke János, Mindszenty bíboros ügyének akkori posztulátora számára ebben a levélben írta le először a gyógyulásban érintett férfi egyik családtagja. Az imameghallgatási közlés nyomán lefolytatták az egyházmegyei vizsgálatot, ennek aktáit tanulmányozzák jelenleg a Szenttéavatási Kongregáció orvos szakértői.

„Mélyen tisztelt Atya!

Édesapámat 1986-ban fokozott panaszokkal a budapesti Szent János Kórház urológiai osztályára szállították, majd sürgősen megműtötték. Akkor a kórházi zárójelentésben még prostata adenoma szerepelt, de gyermekkori jó barátunk figyelmeztetett, »a jóindulatú daganatoknál nem ritka a malignus (rosszindulatú) elfajulás«.

Édesapámat nem akartuk megijeszteni, ezért nem »világosítottuk fel«. Édesapám 1991-től legalább tízszer volt kórházi kezelésen vagy kivizsgáláson.

A fokozódó csontfájása miatt gyanakodhattunk először. A prosztatarák ugyanis nagy hajlandóságot mutat áttétképzésre, elsősorban a csontokban. Jóslatunk számos beigazolódott. 1995. március 22-én megállapították a multiplex (többszörös) csontáttételeket.

Édesapám állapota fokozatosan romlott, 1996 tavaszára már nagy fájdalmak voltak. 1997 elejére a fej-illetéleg derékfájásai annyira erősödtek, hogy a háziorvos már a legradikálisabb fájdalomcsillapítót, a kábító hatású injekciók beadását fontolgatta.

Állapota napról napra romlott, a metastasisok (áttétek) a koponyacsonttól kezdve a medence- és gerincoszontokig mindenütt elszaporodtak. 1997 őszére a háziorvosunk édesapám életét már csak napokra, esetleg hetekre vélte meghosszabbíthatónak. Az ágyból már felülni sem volt ereje és a fájdalmak kibírhatatlanokká váltak. Láthatóan az orvosi kezelés hatástalannak és eredménytelennek bizonyult, ekkor

fordultunk a végső reményünkhöz, az imádsághoz. Közeledett 1998. Mindszenty bíboros letartóztatásának 50. évfordulója, ez is adta a gondolatot, hogy kérjük a szentéletű bíboros segítségét. Családunkban régóta nagy tiszteletnek örvend a mártír főpap, az elmúlt évtizedekben rövid fohászainkban, imáinkban sokszor fordultunk egyébként is hozzá.

Az eredmény minden képzetetet felülmúlt. Édesapám állapota napról napra fokozatosan javult. Étvágya hamarosan visszatért, fájdalmak pár hét alatt elmúltak, ma már egy Algopyrin tablettát sem kell szednie. Ma, 1999. január 8-án édesapám étvágya jobb, mint életében bármikor, fájdalmait egyáltalán nincsenek. Mi persze változatlanul imádkozunk Mindszenty bíboros-hercegprímás további segítségéért s közbenjárásáért.

Azt (végezetül) le kell szögezmem, hogy az orvosok azon része, akik 1997 őszén Édesapámat kezelték és ismerték, mindannyian és egybehangzóan hihetetlen, csodálatos gyógyulásnak látják ezt az esetet.

Oszinte tisztelettel, S. L. (Budapest, 1999. január 8.)”

Szőke atya beszámolója a levélben közölt imameghallgatásról a Vértanúink-Hitvallóink 1999. szeptemberi és 2002. decemberi számaiban:

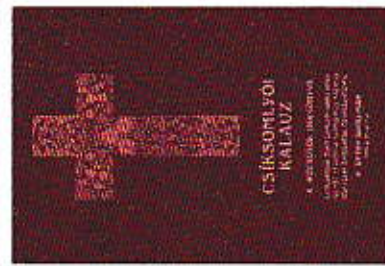
„Mindszenty bíboros esetében komoly csodás gyógyulásról van szó: Egy átteteles rákos betegedésből gyógyult meg egy testvérünk. Az első információkat a római orvos-szakértő elfogadta. A végleges kivizsgálásra bíróság alakul az ősz folyamán.”

„Érezzük, hogy a gondviselő Isten az ügyünk mellett van. Beszámoltam már egy csodáról. Magyarországon kivizsgálták, a római professzorok is méltónak tartották és felfigyeltek rá. Most kaptunk egy levelet Rómából, amely ezzel a problémával foglalkozik. A Vatikán egy hivatalos professzora két oldalon át ismerteti a betegség lefolyását és a gyógyulást. Ezekkel a szavakkal fejezi be: »A csontokon tapasztalható áttétek eltűnése és a teljes gyógyulás megállapítása többszöri röntgenfelvétel után (az utolsó 2000. március 8.), azt a tényt bizonyítja, hogy a gyógyulás tudományos alapon megmagyarázhatatlan. Az ügyet az Orvosok Bizottsága előtt is meg kell vizsgálni. 02/10/11.«

A Sztchlo Lili Kulturális Egyesület és a Magyarországi Mindszenty Alapítvány pályázatot ír ki a Városmajori Jézus Szíve templom 85 m²-es üvegablakának tervezésére. Témája: **Isten Tiszteletreméltó Szolgája Mindszenty József bíboros**. A pályázat nyilvános minden megfelelő szakmai felkészültséggel bíró magyar állampolgársággal rendelkező alkotóművész vagy alkotói csoport számára. A pályázat részletes kúrája a közeljövőben várható: www.sztchlolili.hu.

Sikeres pályázat esetén a legjobb terv megvalósításra kerül. Aki egyetért a pályázati céllal, kérjük, hogy lehetőség szerint támogassa a kezdeményezést az alábbi számlaszámon: Sztchlo Lili Kulturális Egyesület, Raiffeisen Bank: 12011265-01589962-00100003

A Erdélyi Szalon Kiadó, a Mindszenty Alapítvány és a Magyar Kurír Új Ember Kiadványok gondozásában először jelenik meg Magyarországon ez a témájában és nyelvzetben is különleges imakönyv: **Csíksomlyói kalauz – A búcsúk imakönyve. A csudákkal ékes somlyói Mária kegyhelyét látogató zarándokok lelki épülésére állította össze P. Réthy Apollinár ferenczeni szerzetes** – írta az első kiadás címlapjára a kolozsvári kiadó 1924-ben. Most, Ferenc pápa csíksomlyói látogatása alkalmából reprint kiadásban jelenik meg az imakönyv, mely számos közismert ősi ima és ének mellett sok feledésbe merült imádságot is tartalmaz művészi színvonalú összeállításban.

Boldog IV. Károly király csontszilánk-ereklvéjét ünnepélyes szentmise keretében – amit Gregor Henckel-Donnersmark OCist celebrált – helyezték el a vizitációs nővérek bécsi templomában, amely egyben a Habsburg-Lotharingiai-ház védnöksége alatt működő Európai Szent György Rend központi temploma is. Az ereklvét Habsburg György főherceg és Hittig Gusztáv, a Károly Király Imaliga magyar képviselője még 2017. május 13-án adták át a nővéreknek abból az alkalomból, hogy a Szűz Mária Látogatásáról nevezett szerzetesrend ekkor ünnepelte a bécsi kolostor alapításának 300. évfordulóját.

Az alapító Vilma Amália császárné (1673–1742), I. József császár özvegye volt. A kolostor építésével célja egyrészt az volt, hogy idős napjait Istennek szentelt személyek körében tölthesse, másrészt egy kiváló nevelési-oktatási intézményt kívánt létrehozni – ami a mai napig működik is –, a nemesség és a felső középosztályból származó fiatal lányok számára. A kolostort és a templomot a nővérek tartják fenn. (*Hittig Gusztáv beszámolója*)

Megtalálták és azonosították Boldog Sándor István ereklvét. A Don Bosco Szalézaiak Szent Istvánról elnevezett Magyar Tartomány március 27-én nagy örömmel jelentette be, hogy hosszas előkészület és kutatómunka eredményeként **sikeresen azonosították Boldog Sándor István, szalézi vértanú ereklvét**. Sándor István kivégzése után jeltelen sírba temette a kommunista diktatúra. A 2013-as boldoggá avatás előtt már szeretne volna a Társaság fellelni hollétét, ezért levéltári kutatás zajlott B. Varga Judit vezetésével. Több mint egy éve, dr. Susa Éva igazságügyi főtanácsos közreműködése nyomán komoly eredmény mutatkozott arra, hogy a vértanú földi maradványait, kivégzett sorstársaival együtt, a Rákócseresztúri Új köztemető 301-es parcellája 2. sorának 37-es számú sírjában kell keresni.

2018. november 12-én megtörtént a sír felárása és abból a várákosnak megfelelően hat személy majdnem teljes csontmaradványa került elő. A csontmaradványok antropológiai és genetikai vizsgálata megtörtént. A vizsgálathoz a vértanú, valamint egyik édestestvére által egykor lezárt borítékok, illetve a rajtuk elhelyezett bélyegek szolgáltattak referenciaként a DNS szintű azonosításhoz. A Boldog ereklvéinek további sorsáról az Apostoli Szentsek útmutatásai alapján később születik döntés. (*Abraham Béla SDB tartományfőnök nyilatkozata*)

Marek Jędrasewsky krakkói érsek kezébe tettek esküt 2019. január 7-én Esterházy János boldoggáavatási eljárásának történész szakértőit. A lengyel és magyar nyelven zajló szertartásra Krakóban, az érsekiség kápolnájában került sor. E hivatalos aktsussal kezdetét vette az a fontos munkája, melynek keretében először összegyűjtenek minden olyan történelmi forrást, amely Esterházy Jánoshoz kapcsolódik, róla szól és tanúbizonyságát adhatja vértanúságának. A magyar, szlovák, lengyel és cseh történetészekből álló bizottság arra a feladatra kötelezte magát, hogy az összegyűjtött források alapján tanulmányozzák és értékelik **Esterházy János életét és munkásságát**. A jelölt írásait teológus szakértők is megvizsgálják a keresztény hit és erkölcs szempontjából, meghallgatják a szükséges tanúvallomásokat, majd az eljárás anyagát további vizsgálatok végett a Vatikánba

továrbírták. A bizottság tagjai esküvel fogadják, hogy híven teljesítik a rájuk bízott feladatokat, és megőrzik az eljárás körébe eső titkokat.

A történészbizottság elnöke Arkadiusz Adamczyk történészprofesszor, a lengyelországi Wacław Felczak Lengyel–Magyar Együttműködés Intézetének tanácsának elnökhelyettese. A bizottság munkájában részt vesz Molnár Imre, a pozsonyi Magyar Intézet igazgatója, az Esterházy-monográfia szerzője, valamint Soós Viktor Attila, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának tagja. Marek Jędrasewsky érsek prédikációjában hitet tett az ügy iránti elköteleződése és Esterházy János életpéldájának fontossága mellett. Jó volt megtapasztalni, hogy mennyire megértette őt a felvidéki magyar vértanú politikus életpéldája. Homíliájában így fogalmazott: Esterházy „fénylő jel volt Kelet-Közép-Európa számára nagyon sötét időkben”, és „valódi fényként jelenik meg a mai, a gyűlölet és gonoszság által gyötört világban is”. Az eskütételt megtisztelte jelenlétével Körmendy Adrienn, Magyarország krakkói főkonzulja és Soltesz Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára. (Soós Viktor Attila történész szakértő beszámolója)

Isten Szolgája Esterházy János

Esterházy Jánost (1901–1957) édesapja, Esterházy János Mihály (1864–1905) korai halála után, édesanyja, a lengyel Tarnowska Erzsébet grófnő (1875–1956) Nyitraújfalak szlovák nyelvű környezetében nevelte keresztény hitre, magyar nemzetéhez való odaadó hűségére és más népek értékei iránti megbecsülésre két leánytestvérével, Lujzával és Mariával együtt.

Esterházyt 1932-ben az Országos Keresztényszocialista Párt elnökévé választották, ez volt a nyitánya tizenkét éves politikai pályafutásának. 1935-ben prágai parlamenti képviselővé választották. Az önálló Szlovákia megalakulása után, 1939-től 1944-ig, a szlovák parlament egyedüli magyar képviselőjeként ő volt az egyetlen, aki elutasította a zsidó lakosság deportálásának megszavazását. Számos zsidó honfitársa életét mentette meg. Ezt követően megfosztották parlamenti mandátumától, képviselői mentelmi jogától, majd fél év börtönbüntetésre ítélték. A Gestapo elől illegálisan vonult.

A háború beféjeztével, miután elutasította a Nyugatra való távozás lehetőségét, 1945-ben Gusztáv Husák belügyi komisszar letartóztatta, majd átadta az NKVD pozsonyi ügynökeinek, akik Moszkvába hurcolták.

Családi otthonát Újlakon feldúlták, kirabolták, majd államosították. Felesége két gyermekükkel Budapestre költözött. Nővére, Lujza és édesanyja Elzbieta Tarnowska Franciaországba kényszerült emigrálni. Újlakon csak Lengyelországból ide menekülő húga, Mária maradt, gyermekeivel együtt egy eszelőházban meghúzva magát.

Moszkvában lelki és fizikai kínzással vallatták, majd 1946-ban tíz év kényszermunkátalra ítélték. 1946 júniusában az észak-szibériai Gulag-táborokba szállították, ahol súlyos, halállal fenyegető tébécét kapott. 1947-ben, a Szlovák Nemzeti Bíróság távollétében hazaárulás és fasisztus vádjával kötél általi halálra ítélték. A csehszlovák hatóság az ítélet végrehajtására kikérte őt a Szovjetuniótól, ahonnan 1949 áprilisában szállították társára kikérte őt a Szovjetuniótól, ahonnan 1949 áprilisában szállították haza. „Bizra az isteni gondviselésben” a börtönkórházból való jól előkészített szökés lehetőségét elhárította. Klement Gottwald kommunista elnök a halálos ítéletet kegyelemből életfogytig tartó börtönbüntetésre változtatta. Ezután hét évig, 1957. március 8-án bekövetkezett haláláig Csehszlovákia börtöneiben szenvedett. Halála előtt Boldog Hopkó Bazil görögkatolikus vértanú püspök látta el őt az utóváltó szentségekkel. Földi maradványait nem adták ki a családjának. Az életét, szenvedését Istennek ajánló mártír gróf csak 2017-ben kaphatta meg a végigszűrését, amikor hamvait az e célra felépített alsóbodoki Szent Kereszt Felmagasztalása kápolnában helyezte örök nyugalomra Marek Jędrasewski krakkói érsek, Bíró László magyar és Frantisek Ráber szlovák püspök. 2019. március 25-én Krakkóban hivatalosan elhunyt Isten Szolgája boldoggáavatási eljárása.

Fr. Cebula Pawel OFM Conv.
posztulátor

Magyar viceposztulátort kapott Zita királyné ügye

Az utolsó magyar királyné, Boldog IV. Károly királyunk hitvesének boldoggáavatási eljárása 2009. decemberében indult útjára a franciaországi Le Mans főpásterának határozatával. A kezdeményező (actor) a Zita királyné boldoggáavatási ügyének előmozdításért alapított nemzeti közti egyesület. Az egyházmegyei szakasz posztulátora, Alexander Leonhardt strassbourgi egyházmegyei atya 2018 decem-

berében kérte fel Nagy Norbert teológust a viceposztulátori tisztásra, a boldoggá avatás magyar vonatkozású feladatainak ellátására.

Zita királyné életének nagy részét Svájcban, a churi egyházmegyéhez tartozó Zizers-ben töltötte és itt hunyt el. A szabályok szerint tehát Svájcban kellett volna elindítani a boldoggáavatási eljárást, mivel azonban Zita bencés oblatként különösen szoros kapcsolatban állt a solesmes-i apátsággal, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációja jóváhagyta a területileg illetékes Le Mans-i Egyházmegye püspöke, Yves Le Saux kérését, hogy az ő egyházmegyéje területén nyíljon meg az eljárás. Magyar részről a Habsburg család sokrétű panonhalmi kötődésének jegyében Várszegi Asztrik OSB püspök, korábbi főpát lett tagja a Zita szellemiségét ápoló emlékbizottságnak.

Nagy Norbert nagyváradi származású, jelenleg Svájcban élő teológus évek óta foglalkozik az utolsó magyar királyi pár szellemi és lelki örök-

ségével. Ő a fordítója annak a Zita szellemiségében összeállított imafüzetnek, amely magyar nyelven 2016-ban látott napvilágot. Zita mint szolgáló királyné, feleség és édesanya mindenekelőtt az imádságban és a szegények iránti irgalmasság gyakorlásában mutatott példát sokaknak. Az imafüzethez, amely hamarosan újabb kiadásban is megjelenik, Vörös András püspök, a MKPK elnöke írt előszót. Ebből idézzük: „Hátasnak kell lennünk a Gondviselőnek, hogy újból és újból születnek a világra olyan személyek, akik sokszor minden ésszerű magyarázat, emberi okoskodás ellenére hagyják, hogy átszakadjanak szívük határai, és éppen ezért végtelenül és feltétel nélkül tudnak szeretni. Zita királyné hitvestársaként és nyolcgyerme-kes édesanyjaként ilyen példamutató életet élt élénk. Tudjuk, hogy akik a házasságot és a családalapítást választják, rengeteg mindenről le kell

mondaniuk, legfőképp saját magukról. Az önzés örvényébe került világunknak Zita királyné életútja rámutat arra, hogy igenis, lehet szembe ütni az árral.”

A magyar viceposztulátor szorosán együtt kíván működni mindazokkal, akik szívükön viselik Zita boldoggá avatásának ügyét. Elsősorban az egyesület magyarországi tagjaival, Boldog Károly királyunk tiszteletével, a Habsburg családdal, továbbá a Mindszenty Alapítvánnyal, hiszen a királyné és a bíboros úr szoros kapcsolatban álltak egymással. Mindszenty József már 1924-es európai körútja alkalmával felkereste az özevgy királynét Lequeitióban. Később Amerikában, majd 1972-ben Svájcban találkoztak, amikor Zita a 80. születésnapját ünnepelte. A két száműzött, népükért és egyházukért sokat szenvedő lelket mély tisztelet és kölcsönös nagyrabecsülés fűzte egymáshoz.

Egy olyan világban, amelyben mind az egyházat, mind pedig a társadalom sejtjét, a családot folyamatos támadások érik, különösen is nagy szükségünk van bátorító példaképekre. Boldog Károly királyunk és hitvese, Zita királyné szeretetből, hűségéből, a házasság szentségének áldozatos megéléséből hagyott ránk kiváló példát. Az utolsó magyar királyi pár életútja megerősítésül és biztatásul szolgálhat a házasságra készülő fiataloknak arra, hogy az életszentséget a házasságban és a családban is meg lehet valósítani.

Ita ez az Úr akarata, akkor bizton remélhetjük, hogy az utolsó magyar királyi pár hamarosan együtt tisztelhetjük az Egyház oltárában. Imádkozunk erre a szándékra! (Nagy Norbert viceposztulátor beszámolója)

Ima Isten Szolgálója Zita királyné boldoggá avatásáért

Mennyei Atyánk, te Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak megálázattása által megszabadítottad a világot; őt pedig, aki király volt, de értünk szolgálóvá lett és odaadta életét sokakért, felmagasztaltad.

Add jószágosan, hogy szolgálódat, Zita királynét, Egyházad oltárára tisztelhessek. Berne a hűnek, a próbatételek idején is élő reménynek és a te isteni gondviselésedbe vetett rendíthetetlen bizalomnak csodálatos példáját adnod nekünk.

Add, hogy férjével, Boldog Károly királlyal együtt a házastársak számára a hitvesi szeretet és hűség példaképe, a családok számára pedig a keresztény nevelés tanítómestere lehessen. Zita királyné minden nehézség közepette kitárta szívét az emberek, különösen is a legszegényebbek felé. Add, hogy ezért mindenki számára a szolgáló és a jelebaráti szeretet példaképévé válhasson.

Közbemjárásának segítségével hallgassd meg kérésünket (itt röviden megemlíthető a kérés). Ezt Krisztus, a mi Urunk nevében kérjük. Amen.
Miatyánk, három Üdvözlégy, Dicsőség.

Kérjük, hogy az imameghallgatásokat az alábbi címek egyikén jelezzék:

Mgr. Alexander Leonhardt
Parlosse S. Louis
2 quai Charles Frey
F-6700 STRASBOURG
alexleo@laposte.net

Nagy Norbert MTh
Vereinsweg 1
CH-3012
BERN
zitakiralyne@gmail.com

„Jézuska megmentése”

A 2020-ban Budapesten megrendezésre kerülő eucharisztikus világkongresszusra készülve és az alábbi írás szerzője, Medveczky István kérésére, örömmel osztjuk meg a kongresszus honlapjáról (nek.hu) egy tizennégy éves kislány, Gulgóczy Erzsébet különleges történetét 100 évvel ezelőttről.

1919 nyarán a román csapatok a Tisza folyó felől Szolnok városát lőtték. Az országot a Tanácsköztársaság uralta. Az ostromállapotban a szolnoki Vártemplom tabernákulumában maradt az Oltáriszentség, míg a szentmisék már a ferences templomban folytak. A Vártemplomot a szétlövetés veszélye fenyegette, maga az Oltáriszentség is megsemmisült volna. „Legjobbban bújja a Páterekeket, hogy a tabernákulumban ott maradjon a monstrancia és a cibórium. Ezt kellene valakinek elhozni, (de) vállalkozó nem akadt. Ettől (kezdvé) mindig csak azon gondolkoztam, hogyan menthetném meg a Jézuskát, hogy lássa, én szeretem őt!” (G. E.)

Elhatározása egyre erősebb lett, fél, de mégis elindult. Így írta le a kimenekítés történetét: „Éppen akkor nem lőttek. Így nagy elhatározással elkezdtem futni a Zagyva-híd felé. Csak úgy katonáit körülöttem a gépfegyver golyója. De én futottam előre a cél felé a Vártemplomba. A tabernákulum ajtaja zárva volt, nemigen érttem fel. Valami vasdarabot találtam, ezzel fészajtettem az ajtót. Sok kísérletezés után végre sikerült! Nagyon boldog voltam, mikor megláttam a monstranciát és a cibóriumot. Becsavarantam felér mászóba és színes kazulába. Eszembe jutott, hogy nincs más hátra, át kell úsznom a Zagyrát. Edesanyám végiglen tisztelettel vette át a csomagomat. Sőt a meghatottságtól és kimondhatatlan meglepettettségnek vette, hogy szállást adhat az Úr Jézusnak. A hitoktatónak adtuk át mindent. Szentáldozás-kor abból a cibóriumból kaptunk, amit elhoztam.” (G. E.)

80 éve szentelték Erdély püspökévé Márton Áront

Márton Áron (1896–1980), a Gyulafehérvári (korábbi nevén Erdélyi) Római Katolikus Egyházmegye negyvenegy éven át szolgáló püspöke (1939–1980) megkérdőjelezhetetlen viszonyulási pont volt mind életében, mind halála után az erdélyi katolikusok számára. Szavai, tettei kiáltták az idők próbáját, ezért is keressük életművében az aktuális, korunkra vonatkozó tanulságokat. A nevével fémjelzett konferenciák, kiadványok, kiállítások, ifjúsági programok, filmes és más az erdélyi kulturális és egyházi körképben, de a kerek évfordulók kiemelt alkalmat kínálnak arra is, hogy végiggondoljuk, milyen módon viszonyulunk a Márton Áron-i örökséghez, és miképpen lehetne a püspök emlékezete a laikus nagyközönség számára is élő, élményszerű és életalakító.

Márton Áron püspök nem szeretne, ha ünneplik. 1976-ban, 80. születésnapjához közeledve segédpüspöke, Jakab Antal így írt papjainak: „Kégyelmes Püspök. Atyánk – nem először teszi – minden ünnepésre vonatkozó próbálkozásunk és kívánságunk elől ismét elzárkózott, és kijelentette, hogy évfordulóját teljes visszavonultságban, a székhelyétől is távol óhajtja eltölteni. Akik pedig iránta szeretettel, elismeréssel és jókívánságokkal vannak; és ennek jelét akarják adni, azoktól azt kéri, hogy azon a szent napon érte imádkozzanak.” Márton Áron püspök szelleméhez leginkább az illik tehát, hogy imádkozzunk az évfordulóján (is), és hogy olvassuk Istenhez és közösségünk megismeréséhez közelebb vivő írásait, beszédeit. Kimeríthetetlen kútforrás Márton Áron-i hagyaték: Msgr. Márton József gyulafehérvári nagyrépost már 17 kötetnyi írást és beszédet tett közzé az elmúlt két évtized során, összesen mintegy 4000 oldalnyi szellemi, lelki táplálékot püspök atyánk tollából.

De túl az imádságon és az olvasáson, mégiscsak szükséges emlékezni, ünnepelni – elsősorban magunk miatt. Idén, a püspökké szentelés 80. évfordulóján két helyszínen is ünnepelünk: Kolozsváron és Csíksomlyón. A kolozsvári megemlékezést Zagoni Balázs 2018-ban elkészült, A püspök

reggelije című filmjének vetítése köré szervezték. Kiváló példája a dokumentumfilm annak, hogy ha alázattal és kitartóan keressük a „kulcsot” egy megszernt személyiség megértéséhez, akkor általa felismerhetjük azokat az utakat is, amelyek saját magunk jobbá, erkölcsösebbé és bölcsébbé válásához vezetnek.

A csíksomlyói megemlékezés központi eseménye egy kiállítás, melynek szervezői a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár, Msgr. Kovács Gergely posztulátor, valamint a csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum. A kiállításon a püspökök küldött imacsokrok, lelki csokrok, személyes levelek és ajándéktárgyak láthatók. Mintegy 170 településről érkezett a hívek csoportosan összesített felajánlása, de vannak egyéni, illetve szerzetesrendek, lelkesítő csoportok által küldött inádságlisták is. Árad a ragaszkodás az igényes, egyedi kivitelű, szimbólumokban gazdag lapokról: virágok, fenyőgallyak, püspöki és papi jelvények mellett 1949-től megjelennek a püspökök elzártására, kényszerlakhelyére, illetve a nemzetiségi elnyomás erőszakedésére való utalással) a jelképes erejű tájérszletek, székely kapuk, székely viseletek, fálvak, templomok rajzos képei. A csíksomlyói megnyitó után a tárlat még több helyszínen is látható lesz idén: Gyergyószentmiklóson, Gyulafehérváron, Csíkkarafalván, Csíkszentdomokoson, Kézdisárfalván, Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen.

„Kérlek, imádkozzatok érettem, hogy szent hivatalom kötelességének teljesítésében egyedül a megfeszített Krisztust hirteltem” – írta Márton Áron püspök első körlevelében, és 41 évvel később, utolsó püspöki körlevelében is hívei imáiba ajánlotta magát. Ha tehát az ő szellemében szeretnénk ünnepelni szereteteinket, elődeinket vagy jelenkori előjáróinkat, akkor tegyük ezt elsősorban inádságunkkal.

Lázár Csilla
a Márton Áron Múzeum igazgatónője
Csíkszentdomokos
www.martonarommuzeum.ro, facebook/MartonAronMuzeum

Püspöki látogatás Gyergyóútrón,
1970-es évek

Kiadja: Magyarországi Mindszenty Alapítvány
Alapította: P. Szölke János SDB

H-1085 Budapest Horánszky u. 22.
Tel.: +36 1 4451-548
www.mindszentyalapitvany.hu
www.mindszenty.katolikus.hu
mguinid@gmail.com

Felölös kiadó:
Habsburg-Lotharingiai Mihalý

Szerkesztő:
Kovács Gergely
okl. posztulátor

*A Vértanúink-Hívtallóink c. folyóirat ingyenes kiadását
és a Magyarországi Mindszenty Alapítvány működését
olvasóink önkéntes adományai biztosítják.*

Erste Bank Hungary Zrt.

Számlaszám Magyarországon: 11991102-02139889

Külföldön: IBAN HU58 1199 1102 0213 9889 0000 0000

SWIFT Kód: GIBAHUHB

Adószám: 18063703-1-42

A határon túli magyar egyházakgyékből és más országokból
honlapunkon keresztül lehet adományokat eljuttatni.

*Hálásan köszönjük
a hírek erkölcsi és anyagi támogatását!*

KULTURÁLIS MINISZTERISÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

A májusi lapszám megjelenését
a Miniszterelnökség és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatja.

IDEA Nyomda, Kolozsvár
Nagy Péter igazgató

Mennyei Atyánk!

Szívesen fogadod híveid áldozatát,
amelyeket Krisztus áldozatával egyesítve ajánlunk fel,
hogy kiegészítsék, „ami Krisztus szenvedéséből hiányzik,
az Egyház javára” (Kol 1,24).

Fogadd kegyesen József bíboros szolgád megáldozatását,
áldozatát, amelyeket földi életében
a magyar egyházért és a magyar népert ajánlott fel.

Szenvedése legyen napjainkban is előttem kedves áldozat
Egyházunkért, hazánkért.

Hozzá csatlakozva akarunk mi is
imáinkkal, áldozatainkkal engesztelni
nemzetünk lelki megújulásáért.

Ha szent akaratoddal megégyezik,
add meg, kérünk, hívó magyar népednek,
hogy József bíboros szolgádat mielőbb
Egyházunk szentjei között tisztelhessek.

Krisztus a mi Urunk által. Ámen.

VÉRTANÚNK - HITVALLÓINK

XXV/1. szám

2019. május